

Resolutions of the Council of Policy of Cape of Good Hope Cape Town Archives Repository, South Africa

---

Reference code: C. 208, pp. 32–91.

Dingsdag den 9:de October 1792.

S Voormiddags alle Præsent

Oopende den Heere Gezachhebber de deliberatien met dadelyk na dat de Resolutien 't zeedert den 25 der evenafgeweekene maand September Successivelyk genomen geresumeert waren, aan den Rade te Kennen te geeven, dat door 't Collegie van Weesmeesteren aan Zijn Ed: was gepræsenteed geworden eene Memorie houdende doleantie wegens de wijze op welke den Heere de Wet zig kwam te acquitteeren van de Commissie op zyn Ed: gedecerneert om den Staat der Kamer op te neemen, dan dat hij Heere Gezachhebber inziende hoe zeer den Rade in hare importante verrigtingen waarmede thans als overStelpt Komt te Zijn, zoude werden geturbeert ingevalle dezelve Memorie in een zoo ongeleegen tyd Stip als de tegens woordige tot een point van Raadpleeging Kwam te maaken, uitdien hoofde hadde vermeent dezelve liever te moeten brengen ter Kennisse van Heeren Commissarissen Generaal om Hoogstderzelver goedvinden daarop ter verneemen, en dat Haar HoogEdelheidens dienvolgens over dat point met den anderen gedelibereert hebbende hadden goedgevonden zig daarop by eene Missive aan hem Heere Gezachhebber benevens den Raad gerigt en even voor 't aangaan van de Vergadering by Zyn Ed: ontfangen t' explicereen.

Welke Missive vervolgens geopend en by dies Lectuure bevonden Zynde dat dezelve eenelyk was dienende ten geleide van 't volgend Extract uit Haar HoogEdelheidens onder gisteren genomen Resolutien

Extract uit de Resolutien van de Hoog Edele Heeren Commissarissen generaal over Nederlands Indie en Kabo de Goede Hoop genomen in 't Kasteel de Goede Hoop

Maandag den 8:ste October 1792.

De Gezachhebber Rhenius heeft aan Commissarissen Generaal gecommuniceerd eene Memorie van Weesmeesteren deezer Steede heeden bij hem ontfangen en gerigt aan hem benevens den Politieken Raad deezes Gouvernements, en te Kennen geeven zig daartoe verpligt te hebben gevonden, alvorens dezelve Memorie ter tafel van gem: Raade te produceeren.

Waarop gedelibereerd Zynde is goedgevonden en verstaan het door voorn: Gezaghhebber in den deezen gehouden gedrag volkomen te approbeeren gelijk hetzelve geapprobeerd word mits deesen

En gelet zijnde dat het voor het onderzoek der directie en zaaken van de Weeskamer, waarbij alle de goede Ingezeetenen deezer Colonie een zoo notoir en aanmerkelyk belang hebben, en het welk thans bijna is ten einde gebragt, ten uittersten hinderlijk zoude kunnen zyn, wanneer de inhoud van de Voorsz: Memorie kwam ter deliberatie van voorn: Raade van Politie

Zoo hebben Commissarissen Generaal wijders goedgevonden aan zig te behouden de dispositie op de voorsch:r Memorie en dat Weesmeesteren voorn: inmiddels Zullen voortgaan met aan het Lid van denzelven Rade Oloff Godlieb de Wet als daartoe Speciaal gecommiteerd, te geeven alle zodanige informatien van elucidatien den Staat en directie van de Weeskamer betreffende, als door denselven agtervolgens de Instructie

hem bij Resolutie van den Raad van Politie in dato 7:e Augustus 1792 gegeven zullen worden gerequireerd

En zal Extract deezes worden gezonden aan den Gezachhebber beneevens den Politieken raad, mitsg:s een dergelyk Extract ter hand gesteld aan Weeskamer deezes Steede tot derzelver narigt en ten einde zig daarna te reguleeren

(was geteekend./ S: C: Nederburgh Accordeert met voorsz: Resolutie (: was geteekend./ Ed:d Daniels.

Zoo is dan ook verstaan zig den inhoud van dien gehoorzame lyk ter narigt te laten Strecken afte wagten de dispositie welke het Heeren Commissarissen Generaal zal behagen in der tyd op voorsch: Memorie van Weesmeester aan den Heere Gezachhebber en deezen Raade ter zaake vooschr: gericht, te neemen

Hierna ook geopend ende geleezen zynde eene tweede Missive van Heeren Commissarissen Generaal de dato 8:e deezes waarby Haar HoogEdelheidens, vermits aan Hoogstdezelve voor gekomen is dat ten deezen Gouvernemente verscheidene behoef tens uit Nederland ontbreeken, door dien van daar niet ontfangen is dat geene het welk aldaar beslooten is te voldoen op de Jaarlijkse van hier gedaane Eysschen, requireeren eene opgave van alles wat thans nog aan de vooschr: voldoening ontbreekt, met aanwijzing der Jaaren waarin hetzelve is geeischt, ten einde daar door in Staat gesteld te worden om deswegens aan de Vergadering van 17:en de nodige representatien te Kunnen doen – Zoo is om ook in deezen aan Haar Hoog Edelheidens voorsz: begeerte ten spoedigsten mogelyk te voldoen – Beslooten dat aan den Negotie overdragen Casparus van Eerten zal werden gedemandeert, gelijk aan denzelven gedemandeert werd bij deezen dadelijk een diergelyke opgave uit de Negotie Boeken te zamen te Stellen en aan deezen Raade over te leggen, met bijvoeging eenen Kopij van zodanige Memorie, als door den Heere Overste Gordon met betrekking tot de Monteeing Stukken is geformeerd geworden ten einde het een met het ander vervolgens in allen Eerbied aan Haar Hoog Edelheidens te Kunnen werden gesuppeditieerd.

En nadien uit eene Missive van meer Hoogstged:e Heeren Commissarissen Generaal ten bijlaag hebbende een Extract uit Hoogstderzelver hiervoren aangehaalde Resolutien van gisteren tot welkers Lectuure men vervolgens is geprocedeert, is komen te blijken, dat Haar Hoog Edelheidens gedisponeert hebbende op een door den Majoor bij 't Regiment van Wurtemberg B: W: Von Dhen, aan Hoogstderzelve gepresenteerde Request mitsg:s op het geen door deezen Raade by hare onderdanige Letteren van den 18 July Laatsl: betrekkelijk vooschr: Majoor Von Dhen aan Haar Hoog Edelheidens ingediend hebben goedgevonden en verstaan te verklaaren, dat ged: Majoor Von Dhen valt in de termen van het 24 Art: der Capitulatie met het voorsz: Regiment aangegaan, en geenzints in die van het 26 Art: derzelve Capitulatie, en dat Hoogstderzelve mitsdien aan hem Von Dhen hebben g'accordeert, om met een den in de Maande January aanstaande vertrekkende 'S Comp:s Scheepen vrij van Transport en Kostgeld te worden overgevoerd naar Nederland en zulks met behoud zijner Gagien en Emolumenten als Majoor ingaande met den Dag dat hij alhier effective in de qualiteit is aangesteld en zullende eindigen met den dag zyner aankomst in Nederland voorn:st, terwyl des Suppt:s verders of ander verzoek is geweest van de hand; Is dierhalven geconsidereert voorn: Majoor Von Dhen zig bereids directe door Haar Hoog Edelheidens zelve bij een Extract uit Hoogstderzelver Resolutien g'informeerd bevind, van vooschr: ter zynen opzigte genomen dispositie om zig daarna te gedragen en den Zoldy-Boekhouder hiervan nu maar in zelve voegen zal dienen te werden onderrigt om het vooschr: Besluit van Heeren Commissarissen Generaal in deszelfs gantschen Zamenhang te doen effect Sorteeren, goedgevonden en dienvolgens beslooten aan gem: Soldij Boekhouden bij Extract van dit Besluit van al het gunt vooschr: is, Kennisse te doen dragen, en denzelven daarby te recommandeeren gelijk hy Soldy Boekhouder wel expresselyk gerecommandeert ende gelast werd by deezen de nodige zorge te dragen, dat aan de prompte en letterlijke executie der beveelen van Heeren Commissarissen Generaal hierboven gem: niet Komen t' ontbreeken.

Vervolgens bij Resumptie gedelibereert zynde over den inhoud van Twee vroegere ontfangene Brieven van Haar Hoog Edelheidens gedateerd 25 September en 2 October 1792 requireerende d' eene 'S Raads

Consideratien, af en in hoe verre in de præsente drukkende omstandigheeden waarin zig de Maatschappij bevindt het getal en Kostende der Dienaren zoude Kunnen werden gereduceert en te rug gebragt, op den Voet zoo als hetzelve zig bevond in den Jaare 1768 – 9 en d' andere het Berigt deezer Regeering op Twee Requesten aan Haar HoogEdelheidens zoo door den Landdrost der Colonie Zwellendam Anthony Alexander Faure als dan gewezen Generalen Pagter der Caabse Koele wijnen, den Burger Sebastiaan Rothman gepræsenteerd; Is daarop na behoorlijke confrontatie van den tegenswoordige ommeslag in dit Gouvernement aangehouden werdende, met die waarvan men zig in voorsz: Jare van 1768 – 9 heeft bediend gehad, en herzien van zodanige dispositien als met opzigt tot de punten waarover de Requesten van voorsz: Landdrost Faure en Burger Rothman koomen te roulleeren by deezen Raade bereijds zijn genoomen, goedgevonden en Verstaan op dezelve Missives, zoo en in diervoegen te rescribereen, als de heeden g'arresteerde eerbiedige rescriptien zulx Komen aan te wyzen

Dan gemerkt uit eene Vyfde Missive van Heeren Commissarissen Generaal de dato 4 deezer mitsg:s eene daarbij gevoegd Extract der besluyten bij Haar Hoog Edelheidens ten zelve dage genomen, wijders is Komen te consteeren, dat Hoogst dezelve intusschen op 't in Scriptis gedaan Supplicq van Abraham de Smit om een parthy van 2000 lb:en Wol hetwelk hy met veel moeyten en Kosten heeft doen verzamelen en bereiden van hierlandse Schaapen in 5 Balen, te mogen afladen met 'S Comp: Schip de Constitutie na Nederland, mitsg:s dat uit aanmerking dat voorsz: Wol Slegts tot een preuve is bestemd, of voor de fabricquen aldaar dienstig zoude Kunnen zijn, de Vragt niet mogte werden gereguleerd naar de Volume of wigt, maar in evenredigheid der prijs, die dezelve by verkoop in Nederland zoude mogen opbrengen; hebben beslooten aan gem: De Smit te permitteeren de voorsz: Vyf Balen Wol of hair van Schapen by eerste bekwame gelegendheid met 'S Comp:s Scheepen te verzenden naar Nederland, en aan de Illustre Vergadering van 17:en favorabel voor te dragen het voorsz: verzoek van hem De Smit dat de Vragt mag werden gereguleerd na de prijs die vooschr: Wol zal mogen opbrengen – Zoo is, alzo den Rade hierdoor is g' informeerd van Haar Hoog Edelheidens intentie, dat de Vragt van voorsz: 5 Balen Wol alhier niet zal moeten werden ingevordert maar ter dispositie der Hooggebiedende Heeren Meesteren geremitteerd blyven, om in 't Vaderland te werden voldaan, verstaan, van dit een en ander der Negotie Overdragen te doen verstendigen, ten einde zig bij 't Embarqueeren van vooschr: Wol, daarna te reguleeren

Wyders door voorm: Heere Gezaghebber na præalabele te Kennegeving dat voor eenige dagen bij Zijn Ed: van wegens d'overheidens van het ter Rheede leggend Schip de Constitutie Rapport was ontfangen, dat zig eenig manquement Kwam voor te doen aan 't Plegt Touw dier Kiel, geproduceert zijnde een Schriftelijk Berigt diendweegen, verleend door de Capitains ter Zee Willem Udemans Junior en Nicolaas Acker dewelke op ordre van hem Heere Gezaghhebber het gem: Touw mits indispositie den Capitain Christiaan de Cerff ter præsentie van den Lieutenant van meerm: Bodem, J: C: Winterheim mitsg:s ten overstaan der Equipagiemeesters Cornelis Cornelisz gevisiteerd hebben gehad, in 't welk Berigt blijkt, dat van het vooschr: Plegt Touw ter lengte van Veertig vadem en de gaarns teneenemale afgesprongen zynde bevonden het gem: Touw dier halven ook tot het oogmerk waartoe gedestineerd is geheel onbequaam en onbruikbaar Komt te weezen; Zoo is mits dien Verstaan, het gem: onbekwaam bevonden Touw te doen ontscheepen, ten einde by de Negotieboeken afgeschreeven zynde, voor 'S Comp: s ommeslag alhier verstrekt te werden tot zodanige eindens, als waartoe hetzelve als nog zal Kunnen werden g'employeerd, en intusschen den vooschr:e Euipagiemeester Cornelis Cornelisz te qualificeren ende gelasten, gelijk denzelven gequalificeerd ende gelast werd bij deezen uit den Voorraad der Maguazynen aan het vorengeciteerd Schip de Constitutie een nieuwe Plegt Touw te verstrekken

Voorts uit een ingediend Rapport van Gecommitteerdens tot het teekenen der papieremuntstukken van 6 Stver:s gezien zynde, dat de 5000 Stukken van vooschr: waarde tot welkers vervaardiging by besluit van den 21 August:s deezes Jaars is geresolveerd, thans alle in gereedheid zijn gebragt; Is dierhalven beslooten dezelve zig gereed bevindende 5000 papiere muntstukken van 6 Stuy:s bij vooschr: Negotie Boeken met een Somme van Ses hondert Vyf en Twintig Ryxd:s te doen inneemen, om vervolgens op de gebruikelijke wijze in de Klyne Kassa overgebragt zijnde zoo tot den dagelijksen uitgaaf als ter inwisseling van 't versleetene

papiere geld van de zelfde waarde te werden aangewend.

Maar nadien ondervonden werd, dat tot dees inwisselingen en uitgaven van Kleingeld altoos gebrek is, veroorzaakt door dien het papiere waarop hetzelfde by ontstentenis van iets beeters gestempeld moet werden in zeer korten tyd door t behandelen onbruikbaar komt te geraaken, en tegenswoordig ook veele Stukken van 2: 3: 4: en 5 Ryxd: op carton geslagen in roulance werden gevonden, die dermaaten Gemorscht en beplakt zyn, dat men dezelve niet wel meer van den anderen weet te onderschijden, het welk tot zeer veele practijcquen aanlijding geeft, waarvoor men zig gestadig op derzels hoeden houden moet, wil men niet werden bedrogen, Zoo is om nopens dit een en andere de nodige voorzieninge te doen teffens geresolveerd nogmaals dadelijk 5000 andere Papiere Stukken van Ses Stuyvers door dezelfde Gecommitteerdens die de vorige geteekend hebben te laten vervaardigen en daarbenevens

- 4000 P:s van Rd:s 2.
- 4000 d:o d:o d:o 3.
- 3000 d:o d:o d:o 4 en
- 2000 d:o d:o d:o 5

op het nieuw aangebragt Carton te doen toestellen en tot het teekenen deezen laatstgem: stukken te verzoeken en te Committeeren, gelk verzogt ende gecommitteerd werden mits deezen den Heere Keldermeester M:r Jacobus Johannes LeSuëur, mitsgaders den Onderkoopman en Zoldij overdrager Cornelis Cruijwagen en den Boekhouder in 't Negotie Pakhuys Arend de Waal.

Middelwyljen op het te kennen geeven van Heeren Commissarissen over 'S Comp:s Houtvelden aan wien teffens is opgedragen de toeverzigt nopens de gemaakte Schikkingen omtrend het Veld het welk wel eer ter wijding van 'S Comp:s Vee heeft gediend gehad, dog thans onder zekere bedingen en bepalingen aan eenige particulieren ten gebruike gecedeert is geworden, dat verscheidene Lieden zoo hier uit de Caap, als van buiten de voorschr: Schikking moedwilliglijk overschreedende, in de voorschr: weide alom komen hout te roijen, en dezelve weide alzo te bederven en te verdistrueeren, alverder beslooten, tegens dit Strafw aardig gedoente te Stellen de poenaliteit van Een Hondert Ryksd: om à Usu verdeelt te worden, te verbeuren door een ieder, die in eigener persoon dan wel in desselfs Knechts ofte Slaven agterhaald werden zal hiertegen verder aantegaan en te handelen, en van dit g'arresteerde by publicatie en affixie van Placcaten van 't Publicq hoe een zoo liever Kennisse te doen geeven ter harer informatie en Narigt.

Naar welk een en ander is geleezen het onder Staande Request, door den oud Koopman Tit: Jan fredrik Kirsten en den onderafgesch:r gagie gestelden Boekhouder ter Weeskamer Petrus Johannes de Wit gepresenteerd

Aan den WelEd: Achtb: Heere Johannes Isaac Rhenius Gezachhebber deezes Gouvernements en den Ressorte van dien &a &a &a benevens den E Achtbaaren Politicquen Raad.

WelEdele Achtbare Heer en E: E: Achtbare Heeren!

De ondergetekendens UWelEdele Achtb:s onderdanigste en gehoorzame Dienaren, den Koopman Titulair en oud Lid in den E Achtb: Raad van Justitie Jan Fredrik Kirsten, en den oud Boekhouder ter Weeskamer Petrus Johannes de Wit, betuigen UWelEdele Achtb:s bij deezen hunne Schuldigsten dank voor d' aan hun verleende Extract Missive geschr:n door de WelEdele Hoog Achtb: Heeren Bewindhebbereren ter Illustre Vergadering van 17:en aan den Gouverneur en Rade deezer plaatze de dato 22. December 1791. – geeven teffens reverentelyk te kennen dat zij Supp:ten tot hunne grootste Satisfactie hebben mogen ontwaren het genoegen het geene de Heeren Majores betuygd hebben over hun Supp:ts gehouden gedrag en betoonde belangeloosheid, met qualificatie aan UWelEdele Achtb:s aan hun Supp:ten te laten voldoen de geheele bedongene Somma van Rd:s 1800:– dan wel alleen de uitgeschootene Penningen te restitueeren.

De Supp:ten betuigen UWelEdele Achtb:s by herhaling dat nimmer eenig voordeel of eigen belang de drijfveeren waaren die hun hebben aangezet om het gestrand Scheepje de Helena Louisa van Strand te winden, maar dat het belang der E Comp:ie alleen het but hunner handelingen zyn geweest, dat zy dus nimmer eene ronde Somma van Rd:s 1800:– hebben gecontracteerd, maar alleen het remboursement hunner uitgeschotene Penningen, dan dat d E: Achtb: Heeren Raadsleeden Le Suëur en Van Reede Van Oudtshoorn, die als Gecommitteerde Leeden uit UWelEdele Achtb:s Luijsteryke Vergadering tot de aanbesteding präsent waren, d' ondergeteekendens hebben gepersuaadeert opgave te doen op hoeveel zij de onkosten begrootede, waarop de Somma van Rd:1800:– is genoemd geworden.

De Supp:ten betuigen wijders, dat zij thans niet meer en Staat zyn Exacte opgave te doen, op hoeveel de Somma zoude belopen die zy tot dat werk hebben uitgeschooten, vermits geduurende den tyd van 27 Maanden dat deeze zaak heeft gehangen de Supp:t Reekening (: die insteede van belooning, niet alleen door onaangename vervolging en Processen zyn overhoopt en ingewikkeld geworden, maar ook door de gemaakte Captien als anderzints, waardoor het werk van het afwinden, 2 Etmalen is opgehouden geworden, vervolgens zulke Extra kosten meer hebben moeten doen waarby nog Zoude kunnen berekend de verlopen Intressen geduurende den dag der afwinding tot den betaaldag toe &: &: / Zodanig is beswaart geworden, dat het de Somma van Rd: 1800:– So niet Surpasseert, ten minsten Equaliseert; weshalven zy verzoeken dat deeze Somma aan hun moge werden voldaan, na aftrek evenwel van het Kostende van

- 3 P:s want van 6 d:m
- 3 d:o Yzertrossen van 12 paar en
- 2 d:o Jatij Windboomen

Goederen die hun uit S Comp:s Maguazijnen zyn verstrekt geworden.

De ondergeteekendens vinden zig teffens genooddrongen UWelEd:e Achtb:s te Kennen te geeven dat Zij L:n indien tyd in S Comp:s dienst zijnde waaruit zij bij vervolg van tyd zig hebben geretireert /: met betuiging egter, dat zij des niet te min ten allen tyde ten dienste den E Comp:ie bereid zyn, Waar en wanneer zulks mogte worden gerequireert :/ gedagt hadden dat beloning het gevolg van hun gedrag in deezen zoude zyn geweest, maar tot hun bitterste Smert het tegendeel hebben moeten ondervinden, vermits den Heer Independent Fiscaal van Lijnden van Blitterswijk heeft Kunnen goedgevinden den Eerst geteekende in eene voor hem en desselfs familie allezints fletrisante crimineel proces te betrekken, quasie als of hy zig hadde Schuldig gemaakt aan attrose verbale Injurien tegens den Equipagiemeester Cornelis Cornelisz wanneer d'enzelven met laatstgem: wegens de door hem gemaakte Captien over de zichtbaarheid van de Kiel, '*S Comp:s belangens behartigende*, in woorde wisseling was geraakt, en de Supp:tes in eene en dezelfde zaak g'ageert hebbende dit proces als het waare aanmerken aan hun beijden gedaan

Den Raad van Justitie deezer Plaatze, heeft op dat proces wel is waar eene Vonnis geslagen, waarby den fiscaal zyn Eysch werd ontzegt en gecondemneerd in de Kosten, dog is hetzelfde vervolgens na Batavia in Appel overgezonden alhoewel den Eerste Supp:t het proces alhier heeft gewonnen, Zoo is het egter niet onmogelyk dat den Achtb:e Raad van Justitie te Batavia een ander Vonnis zoude Kunnen komen te slaan, waarby ZyL. Sucumbeerende de Kosten zoo hoog zoude loopen, dat de Supp:ten ver af van beloont zig geruineert zouden zien.

Reedenen waarom zy zig in allen eerbied zyn wendende tot UWelEd: Achtb:s met ootmoedigst verzoek, d' ondergeteek:s voor verdere kosten vry te spreken, te meer, daar de Heeren Majores by Hoogstgem: Missive by § 52 het laatste Lid declareeren, *de zwaarigheeden opzettelyk te zyn vergroot en zig niet kunnen onthouden van de verdenking dat 'er inzigten zyn geweest waarvoor men 'S Comp:s belang heeft willen doen agterstaan*

Weshalven zy ook in het vertrouwen verseeren, dat UWel Edele Achtb:s de Supp:ten zodanig appostil zullen gelieven te verleenen waardoor dit Proces zoowel als de zaaken van het Scheepje de Helena Louisa eindelyk

een einde zal neemen

/: onderstond:/

'T welk doende &a /: was geteekend / J: F: Kirsten P: J: de Wit.

Over welk Request met attentie gebesoigneert en in consideratie genomen zijnde, dat den Rade ingevolge de geobtineerde qualificatie den Hooggebiedende Heeren Meesteren wel vermag aan de Supp:ten valideeren de Som waarvoor zy 't afwinden van 't Scheepje de Helena Louisa hebben aangenoomen dog daarentegen geenzints de bevoegdheid heeft aan der Supp:ten verder of ander verzoek te defereeren; Is dierhalven goedgevonden en dienvolgens beslooten aan voorsch:r:n Supp:ten eenvoudiglyk t' accordeeren de voldoening der bedongene aanneemings Penningen, ter Somma van Agtienhonderd Ryxd: zonder meer, zo nogthans dat van voorsch:r: Somma van Rd: 1800:– naar den teneur der Conditien van aanbesteding aanvankelyk zal moeten werden gedecorteert en afgehouden het Kostende van

- 3 P:s want van 6 d:m
- 3 d:o Yzer Trossen van 12 Paar en
- 2 d:o Jatij Wind boomen

en van zodanige andere goederen als bovensdien nog aan de Supp:ten uit S Comp:s Maguazynen bevonden zullen werden verstrekt en bygezet te zijn.

Thans meede ter Tafel gebragt zynde het Rapport door Landdrost en Heemraaden van Zwellendam voor eenigen tyd ingezonden en 't zeedert by de resp:e Heeren Leedens des raads in rondleezing geweest

En by Lecture uit dat Rapport zynde komen te blyken dat of welgem: oud Landdrost Onkruidt om aan de Resolutie deezes Raads van den 27 April 1790 te voldoen, nadere op helderingen en Verantwoording heeft tragten te geeven van zodanige zaken die of duyster of ongequalificeerd waaren voorgekomen en daartoe omtrend onderschydene poincten eene Slordige behandeling van zaaken by den toenmaligen Secretaris Blankenstein komt voortewenden, aan wien hy by het verlaten van het Landdrost Ampt op last van deeze Regeering alle de Effecten der Colonie in een behoorlyke staat zoude hebben overgegeeven, hiermeede nogthans niets werd afgedaan van de verantwoordelykheid van hem Onkruidt, aangezien hoe zeer het aan den eenen kant onbetwistbaar zeker is, dat den Secretaris Blankenstein verpligt is geweest, Zaken zyn Ampt concerneerende, met de vereischt accuratesse te behandelen, het aan den anderen kant niet minder buyten contestatie blyf, dat het de pligt van hem Landdrost Onkruidt was daarop te waaken, behalven dat de negligentie van den voorm: Secretaris Blankenstein, nu denzelven overleeden zynde, zig daarop niet meer verantwoord kan, zeer ontydig werd geallegeert.

Zoo is, vermits Heeren Commissarissen Generaal intusschen by eene Missive gedateerd 18 Septemb:r Jongstledne van deezen Rade hebben komen te requireeren Berigt nopens de reflexien dewelke Haar Hoog Edelheidens by 'S Raads Brieven aan de Vergadering van 17:en geschreeven hebben ontwaard op de voorsch:r: administrasie van hem Landdrost Onkruidt in zyn bediening gehouden, te zyn gevallen, als nu verstaan aan Hoogstdezelve HaarHoog Edelheidens onder aanbieding der Origineele Stukken onderdaniglyk een eenvoudig exposè van alhet geen tot voorsch:r:e zaak eenige Relatie heeft, te Suppediteeren, met byvoeging, dat daar zoo wel den zoo dikwils geciteerden Landdrost Onkruidt als meerm: Secretaris Blankenstein bereids beide over derzelve pligt verzuijm in het waarneemen van de gem: aan hun toevertrouwe posten, door den van hier vertrokkenen Independent Fiscaal den Heere van Lynden geactioneerd, en by den Raade van Justitie op den 30 September des meerm: Jaars 1790 ijder in eene pecunieve amende verweezen zyn geworden, de voorsch:r: zaak dierhalven als nu wel zouden kunnen werden gehouden als getermineerd, dog dat daar thans nog overblyft te beslissen of en in hoeverre aan gem: Landdrost Onkruidt zoude behoren te werden betaald het geen hy van de Zwellendamse Colonie te

pætendeeren heeft, als het point zynde waaromtrent den tegenswoordigen Landdrost en Heemraaden aldaar, by hun boven gem: Rapport de decisie van deezen Raade zyn inwagtende, met verzoek dat daarby d'ongunstige omstandigheeden waarin ged:e colonie thans verseerd in aanschouw mog werden genomen, den Raade dierhalven onder Correctie, als nog eerbiediglyk van oordeel zoude zyn, dat vermits deeze prætentie van hem Onkruyt haar oorsprong ontleend uit verschotten voor de Colonie gedaan tot het opzetten van Gebouwen, waartoe hy zig (: of zulks al door Heemraden mogte weezen toegestemd:/ althans zeekerlyk van weegens deezen Raade niet heeft gequalificeerd gevonden, dat hy daarby had behoren intezien het onvermogen der Colonie om de Kosten daarvan te dragen en dat ook het negotieeren van de benodigde penningen tot dies betaling de Colonie op nieuw in een bezwaar van Intressen moeste brengen, tot welkers Support zy onvermogen was, als zijnde toen reeds buyten Staat de Intressen behoorlyk te vereffenen op een Capitaal van 22'000. Caabs – dewelke als nog ten haren lasten by de weeskamer is loopende mitsdien gem Onkruidt zig zoude behoren te laten welgevallen dat Landdrost en Heemraaden van Zwelendam slegts wierden gequalificeerd om dezelve prætentie aan hem Onkruidt te voldoen na gelange, dat de inkomsten der Colonie, uit welke vooraf de Intressen aan de Weeskamer betaald en de noodzaakelyke gewoone onkosten gedragen moeten worden, hun daartoe in Staat zullen Stellen. Met welk een en ander deezen Raade in vertrouwen van daarmede pligtschuldig aan 't voorsch:r Requisit van Heeren Commissarissen Generaal te zullen hebben voldaan dan ook eerbiediglyk zal verbeiden zodanige uitspraak als Hoogstdezelve zullen gelieven goed te vinden in deezen te doen, om zig daarna vervolgens Stiptelyk te reguleeren en te gedragen.

Den Landdrost der Colonie Graaff Rynet Maurits Herman Otto Woeke, ter voldoening aan 'S Raads Resolutien van den 7 en 8 der evenafgeweekene Maand Sept:r zig zoo op de Klagten door den kerkenrade der gereformeerde gemeente alhier beneevens eenige Heemraaden en Krijgsofficieren van dat district tegens hem ingebragt, als weegens zyne betoonde ongehoorzaamheid aan de beveelen deezer Regeering en van den Rade van Justitie by eene Schriftelyke Memorie, gemunieerd van zes Bylagen hebbende komen te verantwoorden, en dezelve verantwoordinge na almeede by de Heeren Leeden des Raads ter Lecture te zyn gezonden geweest heeden by Resumptie van volgende inhoud bevonden Zynde

Aan den WelEdelen Achtb: Heere Johannes Isaac Rhenius Gezaghebber des Caabschen Gouvernements en den Ressorte van dien &a &a &a beneevens den Edelen Achtb: Rade van Politie

WelEdele Achtbaare Heer! en E: Achtbaare Heeren!

Ingevolge de ten Lasten van den ondergeteekende by UWelEdele Achtbarens ingediende Stukken en Schriftuuren, dewelke aan den ondergeteek:e Sub 18:e deezer maand zyn ter handen gesteld, ten einde zig daarover voor UWelEdele Achtbarens Schriftelyk te verantwoorden, heeft den ondergeteekende ter pligtschuldige obediëntie Uwer WelEdele Achtbarens demandement d' Eer, en met allen Schuldigen Eerbied aanvankelyk en welken opzigte van het Request met Bylaagen door den Secretaris te Graaffe Rynet, Honoratus Christiaan David Maynier, te zeggen

Ten Eersten, dat evengem: Maynier wel verre bezijden de waarheid, eene verregaande onreedelykheid en Slegte Handelwyze door den Onderget:e aan hem beweezen, te berde heeft gebragt, nog minder en ter Contrarie getoond heeft eene goede harmonie met den onderget:e te onderhouden, dewelke niet langer als omtrent Agt maanden evenwel zeer geveijnst heeft geduurt en dus niet langer als den onderget: aan ged:e Majnier alle mogelyke vriendelykheid beweezen hebbende, en denzelven met zyn Huijsgezin met al het nodige voorzien en onderhouden heeft, zonder de minste verpligting daartoe te hebben, Zelvs Seeven en Twintig mudden Koorn en Meel overëerd, met Groente, Booter, Vleesch &:aa, voorzien, en in allen deele ten opzigte des meergemelden Majniers alle vriendelykheid en conduite beweezen, dewelke egter door meergemelde Maynier met de grootste ondankbaarheid en trotsheid zyn geloond geworden: evengem: Majnier alverder in zyn Request de grootste onwaarheid te kennen hebbende gegeven, dat den ondergeteekende hem Maynier de g'oorloofde middelen tot zyn bestaan zoude hebben onttrokken, dat dikwils gem: Majnier, in een Jaar zo veel Koornland heeft besaayd, waarvan hy wel Twee Honderd en Vyftig

mudden Koorn heeft gewonnen, dat den meergeciteerden Majnier twee Jaaren met zijn huyshouding er van heeft geleefd, en daarenboven nog Vyftig Mudden koorn ten Zynen voordeele verkogt, daar den onderget: integendeel nog nooit zyn genoegzaam Brood Koorn heeft gewonnen, maar Jaarlyx dertig à Veertig Mudden Koorn heeft moeten koopen, ook nooit van dat Sentiment is alles in te slokken, maar ondervonden heeft, dat baatzugtige Lieden nimmer genoeg Kunnen bekoomen

2) Wat des gem: Mayniers Amptspligten betreft, en waarop hy zig roemd dezelve met alle accuratesse te hebben waargenomen heeft den Onderget:e menigvuldige reedenen van bezwaar gehad, desselfs negligence voor oogen te stellen en de Lesive uitdrukkingen ten opzichte van den Onderget:e gebeezigd moeten Corrigeren ged:e Majnier met de aan hem door den onderget:e gesondene Billietten by het Request gevoegd onder L:a A en B: niets ten zynen faveure kunnen bybrengen, maar wel eer te kennen geeven het misnoegen dat den ondergeteekende wegens dikwerfgen: Maynier gehouden gedrag nopens den Onderget:e is komen te uiten en blykens Bijlage Sub N:o 13 annex het voornoemde Request, meergeciteerde Secretaris Majnier waarschoud zig van alle Lesive uitdrukkingen ten nadeele van den Onderget:e gebeezigd, t'onthouden mitsg:s Bylage Sub Lit:r C: duidelik komt te blyken, dat den Onderget:e wegens de verregaande handelwyze van hem Majnier in 't Harnasch geraakt, en hij Majnier zig niet verder moest arroegeeren over des ondergeteekendens goederen willekeurig te disponeeren de groente zonder permissie uit des Onderget:s Thuyn op eene diefagtige wyze te laten haalen, en voortaan na te laten, de bastaards te Instigeeren, dat zy by hem Maynier moesten komen klagen, dat hy hen regt zoude doen.

3) Dat ged:e Majnier by continuatie door den Ondergeteekende zoude zyn mishandeld, en de preuve die denzelven ten dien opzichte in meergem: Request tragt bij te brengen, is ten eenemaal valsch en onwaar, want den onderget:e zig door dikwerfgen: Maynier met fransche Sinistre Complimenten niet langer Kunnende laten irriteeren, en wegens het vertragen veelen zaaken tot de Vergadering Specteerende, eindelyk den zelven Majnier, die na geene vriendelyke waarschouwing luijsteren wilde, openbaar ter Vergaderinge in zeer duidelyke, eger behoorlyke termen, deszelfs misnoegen over zijne nalatigheid moeten te Kennen geeven

4) Het dronkendrinken van meerged:e Majnier, dat den ondergeteekende zoude gespargeerd hebben, is niet buyten de waarheid, evenwel heeft zich den ondergeteekende daarover niet eer uitgelaaten, als toen hy Secretaris Maynier by 't recolleeren eeniger Verklaringen, byna buijten Staat was, de Verklaringen te Kunnen leezen, doch voornamentlyk die fletrisure door Adriaan van Jaarsveld, Nicolaas Smith, Barend Burger, Gideon van der Nest, en Andries Adriaan Smit, is toegebracht, en den ondergeteekende van de waarheid overtuigd geworden, daar integendeel het onwaar is, dat de onderget: op den 5 Augustus ap: ter plaatze van Hendrik van der Merve zodanig zoude zijn beschonken geweest, en bij die en andere gelegendheeden zich in verregaande familiariteiten en Hoererijen zoude hebben ingelaaten. au Contrairé den Secretaris Maynier de vergaante laagheeden met de Hottentotten en Bastaarden kan ondergaan; welke expressien gelyk alle andere den onderget:e voor zeer eerovend en beledigend houd, want den ondergeteek:e een corpulent Mensch zynde, dien dag Sterk gereeden, en door de brandende hitte meer als door Vier a Vyf glaasjes Wyn bevangen geraakt, evenwel nog Vyf Uuren verre is gereeden, dat als denzelven volgens de gezegdens van meerged:e Majnier ten enenmale geschonken was geweest, dien reize niet had kunnen doen daar integendeel hy Majnier Somwijlen ter Vendutien niet weet wat hy doet en allerly disordres en verwarring aangeregt, ook om baate en hebzugt halven de verregaante laagheeden betoond, de Bastaarden en Hottentotten tot zynent op Banken en Stoofjes laat zitten, een Kopjen Thee Drinken en allerly discoursen houd

5) De Konkelaryen met Hottentotten betreffende, heeft den ondergeteekende de Klaarste blyken van, mits zulks met des onderget: in dienst zynde Hottentotten is geschied, en dezelve nog daarenboven willen opprokkelen by hem Majnier in dienst te gaan.

6) Den eijgenroem, denwelken dikwilsgem: Maynier omtrend zyne honette afkomste, en het verkeeren aan de Hoofdplaatze met fatzoenlyke Lieden is komen aan te haalen, denk den onderget:e wel ruijm gelyk hoe niet verre boven denzelven te Staan; en kan zig den ondergeteek:e meede wegens desselfs gedrag als Boode

onder den WelEdelen Achtb:a Heere de Wet gestaan te hebben, op Zyn WelEd: Achtb: getuigenis beroepen van altoos alle Vigelantie in zijn dienst bewezen te hebben.

7) Het geen meermalengem: Maynier by brengt wegens des Onderget: nopens hem onbetamelyke gedrag, voor denzelven eene bittere Leevenswijze te zijn, en tot disperatie zoude Kunnen werden gebragt; zijn die gezegdens zeer onteerend en heeft hy Majnier zulks aan niemand als aan zig zelfs en zijn gedrag te wyten, dat den onderget:e zijne geselschap zooveel mogelijk vermeijd, ten einde met geen Tartuffe gemeenschap te houden, daarenboven wegens zijne intricale en onbetamelyke handelwyze en ontrouwe ook niet meriteerd dien post als Secretaris te bekleeden

8) Een met betrekking, dat hy Maynier niet buijten den dienst der E Comp:e gevoeglyk kan bestaan, zig met zyn Huysgezin in eene armoedige Situatie bevind, en onmogelyk onder de onbepaalde behuuring van den onderget:e langer te Kunnen leven &a, moet den ondergeteekende aanmerken, dat denzelven in ruym zulke bekrompen omStandigheeden bevind, nog daarby moet zeggen zyn vermogen in den dienst der E Comp:ie te hebben opgeoffert, daar hy Maynier in tegendeel op veelerly aart en wijze met Vee en Negotie winsten doet, en in steede van zyn Ambt met alle zorgvuldigheid waarteneemen, de tijd hoofdzaakelyk door brengt en zelfs wel Twee à Drie Weeken met Negotie rondryd en zyn Intrest beoogd, dus zoo zeer niet te klagen heeft, nog minder over de overheersing van den Onderget:e die niet weet waarin dezelve bestaat; ten zij zyne Majniers dikwerf gebeezigde expressen van maar Schielijk wat by den andere te brengen, en als dan na de Hoofdplaatze te keeren, voor overheersing moeten werden aangemerkt, mits hy zijn zak nog al redelyk zoekt te vullen, en dus over de onbepaalde beheersing van den onderget:e zig te onregt beswaard en Lasteragtig is

Den onderrget: gaat thans over om den Brief van den Voorleezer Jan de Vries in overweging te neemen, en moet daarby aanmerken

1, Nimmer te Kunnen beseffen hoe het mogelyk is, dat die man heeft durven onderstaan de door den onderget: aan hem gezondene Billietten, waarin niets het minste Kwaad resideert, neevens een verhaal van Leugentaal aan de Wel Eerw:a Heeren Predicanten over te zenden en zig valschelyk over de handelwijze van den ondergeteekende te beklagen, daar den Onderget: denzelven Voorleezer nimmer beleedigt heeft, veel meer aan hem De Vries buyten verpligting alle mogelyke vriendelykheeden beweerden uit het gedrag des evengem: Voorlezers niet anders kan opmaken, als dat zyne bedryven op Instigatie van den Secretaris Maynier en zoo als uit den Styl der Brieven consteerd Voorkomt, daar meerged:e Voorleezer op de vriendelyke interpellation, om de ongereimtheeden zyner gebeden te veranderen, daar door niet zal zyn in zijn Eer getast, maar aan den onderget:e als het præsent hoofd der Colonie een ondergeschikt Persoon zal zyn en blyven; den ondergeteekende zig zeer weynig met dien Man en zyn dienst heeft bemoeyt, dog d' Ingezeetenen geduurig aangespoord, den Godsdiens by te wonen.

2, Met betrekking der tweede Missive van gem: voorleezer moet den Onderget:e zeggen onmogelyk te Kunnen begrypen, hoe den Voorleezer De Vries zonder zig aan de grootste Lastering Schuldig te maaken zijne leugentaal nog met eene Leugenagtige Verklaring van Jan Jacobsz Bijlage L:a A. durf staaven en te kennen geeven, dus ged: Voorleezer almeede in die handelwyze van veele Slegte Ingezeetenen is deelende, dog nimmer zijne handelwyze ten opzigte van den Onderget: nog by God nog by UWelEdele Achtbaarens kan verantwoorden.

Dog den Ondergeteekende zeer wel begrypende, dat zulx voorbadig is geschied om zijn Waangedrag en de groote prostitutie dewelke denzelven den Onderget:e en deszelvs Huyze, Staande den Gods–dienst heeft toegebragt, waarover zig den Onderget:e zonder en al eer het noodzaake waare UWelEdele Achtb: met die Klagten t' incommodeeren, zig by den WelEerw: Kerkenraad vervoegd, en gepoogd de zaak in der minne uit den weg te ruymen, dog welke Missive aan den WelEdele Achtb: Heere Gezaghebber overgegeeven zynde, het wangedrag van den Voorleezer ook volledig komt aan te toonen

3) Over welke Missive UWelEdele Achtb:e by Resolutie hebben gelieven t' oordeelen, dat den ondergeteekende met præteritie van UWelEdele Achtbaarens gedaan had, daar denzelven heijliglijk kan betuijgen, en zoo als ook by 't Slot der meerged: Missive te zien is, dat den Ondergeteek:e alèer zig tot UWelEdele Achtbaarens te Keeren, zig tot den Kerkenraad gewend om de zaak in Vriendelyke te mogen termineeren evenwel voorbehouden heeft naderby UWelEdele Achtbaarens Klagtig te vallen.

4) Dat UWelEdele Achtbaarens dezelve Missive aan den Eerw: Kerkenraad gesonden, voor onbetamelijk en in de Indecente termen te zyn geschreeven hebben gelieven aantemerken, kan den Ondergeteekende niet voorby te bekennen, zulks of geheel te hebben nalaten ofte wat beschydender termen te hebben kunnen besigen; dan WelEdele Achtbaare Heeren! Ymand so openbaar als den Onderget:e en Deszelfs Huysv:w van een Voorlezer in de Kerk geprostitueerd werdende, en die behalven andere onaangenaamdheeden, zoo als den Ondergeteekende moet ondergaan, zal byzondere moed moeten hebben in alle Circumstantien eene goede contenance te houden, zonder de Smertelyke en hertgrievenste beledigingens met onverSchilligheid te verduuren, daarenboven te moeten ondervinden hoe den Voorlezer al vroegtydig tot de Classe en 't Complot van 's Onderget: Vyanden of contraparchy is overgeslagen, zyne Klagten by God en zyn geweeten tragt te Staaven, evenwel een Logenaar is de grootste onwaarheid met den Masker van Vroom- en opregtheid zoekt te bedekken

5) Nopens de Kerk en hoe den Onderget:e hetzelfde Gebouw in Winkels en Logementen zoude hebben verdeelt en tot zijne gebruik geschikt, heeft den Onderget:e d' Eer UWelEdele Achtbaarens in allen eerbied voor te dragen,

Dat het Kerkgebouw in Vyf afzonderlyke Vertrekken is opgebouwd, te weeten, het grootste Vertrek geschikt om den Godsdienst waarteneemen, en de andere Vertrekken Twee tot Logementen voor den Voorlezer, Een Kamer voor den Chirurgy, en een School Kamer voor Des Onderget:s Kinderen zyn geschikt, het elk en een ieder bekend is, dat de annexe Vertrekken tot de Voorn: gebruiken zyn opgebouwd, en den Voorlezer De Vries dus alweer de grootste onwaarheid te berde heeft gebragt

Dat het Gebouw wegens de Sware Regens defect geworden, tot geen gebruik kunnen dienen, den onderget:e het Hout tot de Kerk behoorende daarin heeft laten bergen, en hetzelfde gebouw wegens de Schraale finantien der Colonie niet heeft Kunnen werden in bruykbaaren Staat gesteld, hoewel den Onderget:e Iterative maalen gepoogd hebbende Sulx werkstellig te maaken blykens Extract Resolutie. Sub L:a A: waaruit UWelEdele Achtbaarens gelieven te sien de hinderpaalen waarom dat Gebouw niet in Ordre is gebragt, en den Onderget:e van geen verdere Pastorie gebouwen weetende dus dezelve niet heeft Kunnen repareren.

6) De Verklaring Sub L:a A: by de Missive van den Voorlezer de Vries g'annexeerd declareerd den Ondergeteekende voor Valsch en Onwaar, en wegens Zyne meenigvuldige Slegte en Complotteerende handelwyze den deposant als geen geloof meriteerende, onwaardig is de Ampten van Heemraad en Ouderling waar te neemen.

Wyders ter wederlegging van 't Schriftuur door eenige Heemraaden en Krygs Officieren aan UWelEd:e Achtb:s ingezonden, vind den Onderget:e zig verpligt en genoodzaakt (: onder UWelEdele Achtb:s welmeen:) hetzelfde Schriftuur te Verklaaren voor een infameerend Laster Schrift, dog zal den onderget:e point voor point door gaan en UWelEdele Achtb:s aantonen hoe onregtvaardig weederregtelyk en zonder behoorlyk homologatie de Teekenaaren van dat Eerovende Schriftuur nopens den Ondergeteekenden handelen, en wel ten

1:ste) Niet nodig hebben UWelEdele Achtbaarens aantetoonen dat de Colonie Graaff Reynet zeedert Ses a Zeeven Jaaren door den Onderget:e is bestierd geworden, mits UWelEd: Achtb: zulks genoeg bekend is, en dus als een boeren præludium moet werden aangemerkt.

2) Dat den Onderget: van den beginne tot heeden toe eta d' ondergeteek:e ieder in't byzonder op de laagste wyze zoude behandelt hebben en gescholden eta en de Twee Secretarissen Wagener en Maynier op dezelve wyze behandelt, moet den onderget:e met grond van reeden zeggen, dat zoowel de teekenaaren als de Twee gem: Secretarissen malkanderen gelyk Staan in hunne handelswyze, en dat, als den Onderget:e die Teekenaaren van het Schriftuur wegens den een of anderen misStap heeft onderhouden, dezelve zeer geraakt zyn eene gehyme onderhandeling teegens den Ondergeteekende gepleegd, en dus na alle waarscheynlykheid de Twee Secretarissen daar mee verbonden zynde hun toeleg dies te beeter ten uitvoer te brengen; den Ondergeteekende hunne handelwyze te veel toegeeflykheid gebruikt, zo noemen de Teekenaaren als den onderget:e iets heeft gezegd, tieren en raasen, om dat zulks niet na haren Smaak, egter gegrond was, en meerder slegte bedryven voor te komen waaraan de Teekenaaren gewend en zig volgens hunne qualiteit verbeelden te mogen doen; ook dat zy UWelEdele Achtb:s niet telkens met onaangenaame klagten hebben willen vermoeyen, eerder hadden behoeven te Zeggen geen valsche en ongegronde Klagten voor te brengen, en inplaats te vergeefs gepoogd d' Eendragt te bewaaren, dezelve niet anders Zoeken als oproer te verwekken, en veele Ingezeetenen aanspooren met hen eene gemeen zaak te maaken, alles valsch voorbrengen des ondergeteekendens gezegdens verdraayen, en als dezelve over het een en ander berispt werdende, het zelve Schelden en Vloeken noemen

3) Dat den ondergeteek:e is genoodzaakt geweest de tekenaren over het een en ander voortehouden, wegens het dronken ter Vergadering Komen, en de geheimen der Vergadering onder de Gemeente brengen, dezelve zoeken in oproer te brengen, heeft den Onderget:e in differente gevallen ondervonden, en wilden UWelEdele Achtbaarens de moeyte neemen, alle ingediende Requesten natezien, zoude Hoogstdezelve alle de Teekenaaren daarop vinden, met nog eenige weinige die zy hebben weeten in haare belangen over te haalen, dog ook niemand meer daartoe hebben kunnen beweegen,

4) Zoo is 't meede eene groote onwaarheid dat den onderget:e de Teekenaren voor Verdoemde Africaanders heeft uit gescholden, maar dat die en diergelyke uitdrukkingen dezelve eijgen zyn (:S: V:) d' uijtlanders voor verdoemde Moerneukers uit te Kreyten, zig ook nimmer egte, maar wel valsch bewyzen dienaangaande zullen Kunnen bijbrengen: declareerd den onderget:de hunne gezegdens voor valsch en onwaar en den Deposant wegens Zyne Slegte en complotteerende handelwyze als geen geloof meriteerende onwaardig het Ampt van Heemraad en Ouderling te zyn.

5) Het dronkendrinken waarmede de teekenaaren den onderget:e beschuldig by Willem Grobler gepleegd te hebben is meede beseiden de waarheid, en vermits des onderget: Paard in een Eyzer Varkens gat ter neerStorte, denselven op eene Engelschen Zaadel reijdende, afgevallen, zig deerlyk beseerd; zulks voor dronkenschap is opgenoomen, daarevenwel niemand als Andries Pet:s Burgerd by d' aankomst ter plaatze van Cornelis Brits is præsent geweest

6) Zoo als meede grootste onwaarheid is, dat den ondergeteek:e met den Veldwagtmeester Lucas Mijer gestooijd en zyne fatzoen te grabbel zoude hebben gegooijt, en op den Vendutie op den Sneuwberg vide art.[.....] wegens de gezegdens van den Secretaris Maynier reeds weederlegd: zoo gelieven U WelEdele Achtbaarens maar 't oog te Slaan, hoe de Teekenaaren met den Secretaris Maynier te zamenSpannen, en alle te zaamen zeer gevaarlyke Subjecten Zyn.

7) Het Schreuwen dat den Onderget:e in Vergadering zoude doen, is dikwils zeer noodzaakelyk geweest, want het in meenig Vergadering heeft toegegaan, zoo als den dronkenboer zig verbeeld koning te zyn, den onderget: moeijte genoeg heeft moeten aanwenden; de Teekenaren haar getier en geraas te Stillen, ten einde het een en ander te Kunnen besluyten, Ja genoodzaakt geweest de Leeden der Vergadering haare onordentelykheid in Sterke termen voor te houden, het dikwils gebeurt, dat zy in het een en andere Huys geheime Vergadering houden quaade overleggingen maaken rond ryden en veele Ingezeetenen aan't gissen helpen, het geene in de Vergadering te verhandelen Staat, of voorgedragen is, publiceeren en daarover te reede gesteld werdende, zig grootelyks g'affronteerd vinden, en hunne handelswyze niet de grootste

onwaarheid nopens de gezegdens ten huize van Andries Smit op den Onderget:e doen reduudeeren, dat zig de teekenaaren t'onregt beklagen over 't tieren en raazen reeds in het voorgaande Articul gezegd, en

8) Dat zig den onderget:e over d'ordre en Schikkingen van UWelEdele Achtb:s zoude hebben moqueert, en het geen ten dien opzigte meer word voortgebracht, moet de onderget:e betuigen zig nooit zoo laag en buytenSpoorig te hebben gedragen, nog met die Landlieden in zulke gesprekken getreden, het dus voor den Ondergeteekende niet te begrypen is, hoe zig de Teekenaaren zoo verregaande Kunnen exponereen daar den Eersten Teekenaar Adriaan Van Jaarsveld altoos de geene is die zig heimelyk en Openbaar teegens alles verzet, alles opmaakt, en na zyne gewoone handelswijze een gevaarlyk en Slegt Subject Komt te Zijn, die nooit orthodox te werk gaat, gelyk UWelEdele Achtb:s uit de Bylagen Sub L:a B gelieven te zien, ook reeds als Commandant den naam van oproermaker gedragen, de Colonie in rep en roer gebracht, en in zulke verwarring waar van den Edelen Achtbaren Heer De Wet d' overtuigenste blyken als Land-drost te Stellenbosch en Drakenstein heeft gehad: zoo dat eindelyk den Heere Gouverneur en Ed: Achtb: politiquen Raade hebben moeten beslyuten, eene Magistratuure in de vergelegend Velden op te rigten en den Onderget: als Landdrost aan te Stellen, die uit zyn reedelyke welvaart uitgestapt, zig derwaards onder dat ruuwe Volk begeeven, de Colonie niettegenstaande veele onaangenaamheeden en teegenkantingen in rust en vrede bewaard, meerged: Van Jaarsveld met behulp en instigatie ook de Schryver van dit Eerrovend Schriftuur is, die eene antipatie teegens den Onderget:e op gevat, om dat den Onderget:e hem Van Jaarsveld in zyne pernitieuse bedryven is teengegegaan

9:) En omtrend de Jaarlykse Exercitie, de Beslyuten zelfs by den Krijgsraad genoomen en ingewilligd dezelve haaren Voortgang te doen neemen, en den Ondergeteekende nooit en nimmer eenige Expressien wegens de Standaarde gebeezigd maar hy Van Jaarsveld, zig dezelve op eene arrogante wyze bemagtigd, Sub L:a C: en ten Spot met de Zelve in 't Veld met eenige Dronken Boeren is rond gereeden, welke Standaarden door de Regeering aan den ondergeteek:e gezonden, ook hadden moeten werden bezorgd, ten einde volgens gebruik daarmede te handelen.

10) Wat de Teekenaaren wegens het oproermaaken komen te zeggen, is ged:e van Jaarsveld de voornaamste roervink, en den onderget: kan UWelEdele Achtb: verzeekeren, dat den ondergeteek:e wel zorg gedragen heeft, dat zyn Van Jaarsveld en meer anderen haare Snoode Oogmerken geen ingang hebben Kunnen maaken, en omdat de Teekenaaren in hunne Schadelyke voorneemen door den Onderget: gestuijt, dezelve nu uit wraak op eene godelooze en verregaande Lasterlyke en valsche wyze den onderget:e zoeken te betigten, als of door des onderget:ens gedrag de Colonie in oproer zoude geraaken, quatie als zulks door haare voorzorge niet was belet geworden; Dit en meerdere pointen toonen maar te wel de overeenkomst dewelk de meerged: Teekenaaren met den Secretaris Majnier onderhouden, en dus te zaamen en Spannen en Complotteeren den Onderget:e door haare Laster en Leugentaaal tragten by UWelEdele Achtb:s verdagt te maaken, te bekladden en den Voet te ligten, zoo als de Schoonmoeder van dikwils gem: Secretaris Maynier zelve bekend heeft, dat hy Majnier zulks zoude zoeken werkstellig te maaken, ook zeer wel met de Teekenaaren en hare verdere gezegdens overeenkomst, en het geen onderget:e nopens de Secretaris zoude gezegd hebben, alweer duydelyk aantoonde, eene te Samenspanning te hebben gemaakt, ten einde haare ongereegelde daaden en bedrijven die den Onderget:e hem meenigmaal heeft moeten voorhouden en corrigeeren waare het mogelyk te bedekken, van de Ondergeteekende Valschelyk aante klagen.

11) Ook heeft den Onderget:e nooyt geheele Natien verwenscht en vervloekt.

12) nog minder d' Ingezeetenen Slegt gehandeld, maar de Teekenaaren wegens hun onbehoorlyk gedrag met veragting aangezien

13) Ook nooit gezegt Slegter als Hottentotten en Ordonnants Ruijters te zijn, maar integendeel de teekenaaren eerst met d'ordonn: Ruijters ter deegen gedronken, en dan dezelve Insulteeren

14) Zoo is 't meede de grootste Onwaarheid dat den onderget:e zoud gezegd hebben, dat de Bosschen zoo veel Hout niet zouden voortbrengen als den onderget:e Galgen zoude maaken, om de vervloekte Africaanders op te hangen.

15) Dat de Teekenaaren zelfs te kennen geeven, overtuigd te zyn, dat den Landdrost gesteld is, de Kwaade te Straffen volgens haare uitdrukkingen, geeft het den ondergeteekende grootelijks wonder, dat zy teekenaaren met de grootste onbeschaafdheid hun Lasteragtig en vervoeylyk geschrift Zoo zeer Strafwaardig hebben durven indienen

16) De gezegdens dewelke den Onderget: ten huyze van deszelfs Schoonzoon Zastron zoude geuyt hebben, zijn meede in een verkeerde dagligt gebragt en Verdigt, en godelooze Logentaal dat den Onderget:e ten disrespekte der Regeering iets zoude geSprooken hebben maar integendeel den Eersten Teekenaar blykens Verklaring Sub L:ra C: duidelyk Komt te toonen Cujus generis hy is: En het geene van den Caffers togt door Hilligert Muller C: S: gedaan, en dat den onderget:e aan een yder vrye permissie te zullen geeven over de groote Vischrivier te mogen gaan, en wat 'er meer volgd, eene opzettelyke Logentaal is

17) De permissie dewelke den Ondergeteek:e op verzoek van den Veldwagtmeester Paul Michiel Bester, dat het Vee van eenige Ingezeetenen weegens zwaare droogte Kwam te Creveeren, tog met hun Vee eenige Maanden aan de Overzijde der groote Vischrivier mogten leggen, heeft vergunt, is van geen gevolg geweest, en dezelve Ingezeetenen eenige tyd na dato weer op hunne plaatzen gekeerd, den Onderget:e zig in dat geval genoodzaakt geworden, dit billijk verzoek niet te kunnen wijgeren, egter zeer verwondert is, dat den Teekenaaren zulks als door den Onderget:e niet wel te zijn gedaan voorbrengh, daar hy Tekenaar zelfs verzogt heeft dat d' Ingezeetenen over de Groote Visch Rivier Plaatzen mogten hebben, zulks door den Ondergeteek:e gewijgerd is geworden, mits teegen het Placaat van 19 July 1786 Strydende.

18) Dat het nog niet beweezen is, dat den Hottentots Capitain Ruyter Platje met hem toebetrouwd Geweer onder de Kaffers heeft geschooten, het Geweer aan denzelven geeven is, tot dekking en teegenweer der Bosjesmans hottentotten, als hy Capitain zig van de Bosjesmans–Rivier ter Graaffe–Rynet komt te begeeven, deeze Capitain die de bedryven der Ingezeetenen omtrend de Caffers, aan de Land–drost te kennen geeft, overal gehaat en vervolgd word; het ook volstrekt onwaar is, dat de Caffers in oproer zijn geraakt, en het geen den Onderget:e aan U WelEdele Achtb:s per Missive reeds een Jaar geleeden heeft te Kennen geeven.

19) De gezegdens dewelke den Onderget:e aan Cornelis van Rooyen weegens de Caffers zoude gedaan hebben is almeede eene groote onwaarheid, maar veel meer den Eersten Teekenaar en d'anderen haare gezegdens, met hertelyk wensch met die Natie aan den Dantz te geraaken, om beesten te rooven; En die arme Natie geweld aan te doen, zoo dat hy Van Jaarsveld zeer godvergeeten met dezelve Natie wel eer als Commandant zynde heeft gehandeld, onder voorgeeven met dezelve Vreede te maken, veele Stukjes Tabak laten Stroyen, en de Kaffers genodigd hebbende dezelve te haalen, ook ter goeder trouw gekomen Zynde alstoen eene vreeselyke Slagting onder dezelve heeft aangerigt, ook by die Natie onder den Naam van rooden Capitain zeer gehaat is.

20) Zoo tragten de Teekenaaren het Slegte gedrag van de gebroeders Tregards te regtvaardigen, dat dezelve had den Onderget:e niet ingezien dat dezelve van den drank bevangen waaren, over dezelve geklaagd, gewis zeer Slegt zoude zijn gevaaren.

Daar UWelEdele Achtb:s zeer ligtelyk kunnen begrypen wat zulke Lieden den onderget:e voor pligten onder 't Oog Kunnen brengen, Ja wat vreede die Twiststookers in zulke gevallen zullen Stigten, en of den onderget:e om zig met een party dronken Lieden niet langer op te houden, niet wel heeft gedaan, de Vergadering, te meer, daar d' ordinaire zaaken afgeloopen waaren, te eindigen, en dat tot nader gelegenheid te bepalen.

21) Dat de Teekenaaren meenen de gelegenheid te moeten waarneemen, vermits zig den Landdrost thans met Twee Heemraaden Caabwaarts Stond te begeeven, Scheijnt den Ondergeteekende even zoo verkeerd, als hun Lasteragtig geschrift voor een Klagschrift kan werden aangemerkt. En dat door 'S Onderget:s bedryven eene populaire beroerte zoude werden veroorzaakt, is een godeloos verdigtzel, maar dat hy Eerste Teekenaar zulks was het mogelyk gaarne zoude willen werkstellig maaken vide Sub L:a C: daar zy den Heemraad David de Villiers meede hebben willen overhaalen Sub L:a D en E komt te blyken hoe dezelve Teekenaaren te dier tyd en teegenswoordig in denkbeeld verschillen.

Den Ondergeteek:e het geheele Schriftuur doorgegaan hebbende, vind hetzelve niet anders als een rapsodi van op een gestaapelde Logentaalen, voornamentlyk door den Eersten Teekenaar Adriaan van Jaarsveld berokkend, en denwelken C: S: ook trouwloos genoeg zoude zyn dezelve te willen gestand doen.

Dan WelEdele Achtbaare Heeren den Ondergeteekende thans niet met genoegzaame bewyzen voorzien zynde zal evenwel aantoonen wat Liedden de Teekenaaren zijn, en dat dezelve om haar kwaade begeerte niet te zien voldaan, teegens den onderget:e te zamen Complotteeren, want de Tekenaaren den Onderget:e dikwils aangezocht hebbende, om Twee Leeningsplaatzen op eene Ordonnantie te brengen den onderget:e zulks als tegens 'S E Comp:s Intresse Strydende niet heeft Kunnen en willen doen, en om dat den Ondergeteek:e als een eerlyk man, zonder aanzien der persoon handelt, zyn die pernitieuse Liedden teegen denzelven opgebracht, en denken door haare Infaame Leugentaal des Onderget:s opregte handelwyze te bekladden over zulks het UWelEdele Achtb:s attentie byzonder meriteert, dat er niet meer Heemraden en Officieren het Lasteragtig Schriftuur geteekend hebben en wel duidelyk blijkt dat anderen Eerlyker Denken, en zig aan zulke misdaad niet willen Schuldig maaken.

Den Onderget:s UWelEdele Achtbaarens ook kan verzeekeren dat ged: van Jaarsveld een Slegt huyshouder, zyne zaaken verwaarloost, over al rond rijd, en met de andere Tekenaaren geheime byeenkomsten houd, en allerly Kwaad Smeet, by de meeste Ingezeetenen in een Slegt gerugt is, en wat zal den Onderget:s meer zeggen, het zijn Menschen die zonder trouw geen geloof meriteerd, en door hun gedrag den Ondergeteek:e niet alleen veel moeyte en verdriet hebben aangedaan, maar als deselver in hunne Slegte bedryven niet ernstig werden teegen gegaan, nog meer moeijte en verdriet zullen aanregten, en voor dezelve, als hunne Valsch en ongegronde Klagten ingang vinden, niemand een Eerlyk man kan blyven, de Colonie die door den Onderget:e Ses Jaaren in Rust en Vreede bewaard, weer in de wel eer g'Existeerd hebbende verwarring geraaken, dewelke door den Eersten teekenaar byzonder en d' andere Commandanten Andries Petrus Burgerd en David Schalk van der Merve veroorzaakt geworden, en UWelEdele Achtbaarens dus hebben genodzaakt te besluyten in de verreegeleegen gewesten eene Magistraat uree op te rigten

Den Onderget:e houd zig verzeekerd dat 'er zeer wijnige Ingezeetenen der Colonie Graaffe Rynet hun goedkeuring aan het meer ged: Lasterschrift zullen hegten, ten zy zulks om eygen belang uit quaadaardigheid en opstookerye mogte geschieden.

Den Ondergeteekende kan onmogelyk begrijpen hoe het mogelyk is, dat de Teekenaaren zoo eene Stap hebben durven doen, en zoo teegen hun beeter weeten te werk gaan, eene daad die gewis niemand, maar wel den Eersten Teekenaar C: S: zoude ondernemen zonder zig aan de grootste Lastering Schuldig te maaken

Den Ondergeteekende vervolgens voortgaande, ten opzigte van UWelEdele Achtbaarens resolutie van 7 September Jongstl: waarin den onderget:e ten laste werd gelegd, de disobedientie der beveelen van UWelEdele Achtb:s en die van den Ed: Agtb Raad van Justitie zeer Eerbiedig te zeggen, nimmer eenige beveelen te hebben ontfangen of aan dezelve pligtschuldig te hebben voldaan, en dat den ondergeteekende om op den 1:e July alhier in Loco met Twee Heemraaden præsent te zijn, denzelven op den 20 Juny eerst het Extract Resolutie ontfangen, dus in de onmogelykheid is geweest ter opgem: tijd alhier teegenswoordig te Kunnen zyn, zulks aan den Wel Edelen Achtbaaren Heer Gezaghebber met de reeden onder gem: dato ook heeft te Kennengegeeven, zoo als uit d' Extract Resolutie Sub L:a A: zal blyken, en daar reeds op d' Extract

Resolutie van 7 May deezes Jaars, by 't Collegie van Heemraaden vastgesteld was het laatst der maand Augustus aan de Hoofdplaatse præsent te zijn, om over eenige huyselyke zaaken met den Landdrost te Swellendam en Heemraaden te besoigneeren, ook reeds op den 25 August:s alhier is aangekomen en zyne arive bekend gemaakt, daarin tegendeel den Heemraad Jan Jacobs een Teekenaar meede als gecommiteerde alhier had moeten præsent zyn, zig weynig aan UWelEdele Achtbaarens beveelen gestoord, niet verscheenen is – Zoo weet den Ondergeteekende ook niet eenige disobedientie aan de beveelen van den Edele Achtbaare Raad van Justitie betoond te hebben, en in cas van dagvaardiging zyne gemagtigde den Procureur Kolver heeft laten ageeren, en zoo 'er al iets mogte zyn verzuymd, des Onderget:s gequalificeerde en Gemagtigde daarvoor aanspraakelyk zoude zyn; En Schoon den Ondergeteekende in de Maand Juny A: p:o van de Caap te Graaffe Rynet eerst geretourneert, evenwel zig gaarne in de Maand November des gem: Jaars weer Caapwaards had begeeven, was denzelven niet door Ziekte en d' absentie van den Secretaris Maynier, dewelke eerst den 19 Novemb:r retourneerde, belet geword, de Colonie niet zonder bestuurder te laten, de tijd te kort zynde, om op den eersten Rechts dag in December te compareeren, zulks ook op den 27 Septb: Jongstl: aan Welgem: Raade heeft te kennen gegeeven

UWelEdele Achtb zullen ook gelieven te Considerereen de verrheid der drostdye van de Hoofdplaatze, en daar de ontfangene besluiten wel 3 a 4 Maanden oud, te laat ontfangen zyn; men niet opstonds zulk eene gevaarlyke weg kan onderneemen, dan zig met het nodige voor die Reize voorsien te hebben: Considererende meede de Kosten en Schaade die men komt te lyden, en daardoor byna buyten Staat werd gesteld met Vrouw en Kinderen te Kunnen leefen, den Ondergeteekende Zullen alles gaarne en met de grootste bereidwilligheid wil doen, ook nooit weet met opzet eenige ongehoorzaamheid aan UWelEdele Achtb:s beveelen betoond, nog eenig excessen begaan te hebben, dat bevrees zoude zyn aan de Hoofdplaatze te verschynen, en dus voor den Onderget:e, allersmertelykst door een zeer Strenge besluit van zyn dienst gesurcheerd te zyn, en het misnoegen van UWelEdele Achtb:s (:evenwel onschuldig: / verdiend te hebben, daar den ondergeteekende by God en zyn geweeten kan getuigen zyn uiterste devoir gedaan te hebben nooit inactief is geweest, ook gaarne Zyn Ampt willen neerleegen, ten einde van alle haat, vervolging en afgust bevryd te zyn, en een gewest verlaaten het welk den onderget:e byna van Eer en Reputatie beroofd, en welkers Menschen aan den Logengeest maar al te veel g'Exponeert zyn, als maar voorhands een over blyfplaats voor Zijne huysvrouw en Kinderen had, en dat tog niet zal verdiend hebben na zyn vermogen in dienst der E Comp:e grootstendeels te hebben toegezet, te moeten Swerven en gebrek leyden

Den Onderget:e zoude nog veel Kunnen bybrengen, maar om UWelEdelen Achtb:s attentie niet langer te occupeeren vermeend denzelven zooveel gezegd te hebben als tot genoegzaame Justificatie der tegens hem ingebragte ongegronde Klagten, en tot wegruyming van het misnoegen van UWelEdele Achtbaarens kan dienen, ten einde indien den Ondergeteekende niet langer in zijn post mag blyven tog met honneur te mogen werden ontslagen, en onder UWelEdele Achtbaarens gunstige protexie voor verdere poursuites bevryd te mogen blyven.

Intusschen vertrouwd den onderget:e dat tog in dit Gouvernement nog wel een Stukjen Brood voor denzelven zal over Schieten, en waartoe UWelEdele Achtbaarens gunstige voorzieninge en Vaderlyke zorg best mogelyke middelen zullen Zyn, den ondergetek:e aantespooren Zyn Yver en Lust pligt Schuldig te verdubbelen, en met alle mogelyke accuratesse aan U WelEdele Achtb:s beveelen te gehoorzaamen

Waarmede den Onderget:e denkt aan UWel Edele Achtbaarens begeerte te hebben voldaan, geeft zig denzelven d' Eer met pligtschuldige hoogagting te noemen

/: Onderstond :/

WelEdele Achtbaare Heer en E Achtbaare Heeren (:lager:/ UWelEdele Achtbaarens zeer gehoorzame en Onderdanige Dienaar (: was geteekend / M: H: O: Woeke (In margine / Cabo de Goede Hoop den 1 October 1792.

L:a A:

Extract Resolutie genomen in heemraads Vergadering aan Graaffe Reinet, op Maandag den 2 July 1792.

Wierd door den Heere Landdrost ter Tafel gebracht Twee Extract Resolutien genomen in Raade van Politie in 't Casteel de Goede Hoop de dato 27 Maart 1792 luidende

F: J: F: J:

Naa welkers Lectuure opgem: Heere Landdrost met betrekking tot de zeer gevenereerde ordre in 't eerstgem: Extract Resolutie vervat, dat zijn Ed: zich om reedenen in 't zelve breeder gemeld verseld van Twee Heemraaden op den 1:e deezer lopende Maand Julij in Loco zoude hebben moeten laten vinden, te Kennen gaf; aan dezelve ordre niet te hebben kunnen voldoen, eensdeels, omdat zyn Ed: het evengem: bevel van Hun WelEdele Achtb:s niet eerder dan op den 20 der jongst verweekene Maand Juny ontfangen hebbende, de tyd dus te kort was geweest om aan 't zelve te heben kunnen obedieeren, en anderen deels, om dat Hun WelEdele Achtb:s by Hoogstderzelver zeer geëerd besluit van den 31 January bevorens 't aan zyn Edele hebbende gelieven gedefereerd te laten om zig in den loop van dit Jaar wanneer desselfs Ampts verrigtingen best eene absentie zoude willen gedoogen Caabwaards te begeeven, Zijn Ed zig dienvolgens dan ook ter Vergaderinge gedeclareerd en zyne zaaken derwyze geschikt had, om zich ter voldoening aan laatstgemelde ordre in d' aanstaande Maand August:s Caabwaards te begeeven, mits:s dat zyn Edele hiervan ook al bereids ingevolge d' ordre van meer Hoogstged: Raade aan den Landdrost van Swellendam, de Heer Anthony Allexander Faure 't nodig berigt had gedaan.

Terwyl naar Resumptie van 't tweede met opzigte van de door Hoogstged: Rade daarby aan deeze Vergadering gedemandeerde nadere opgaaf der belastingen welke door d' Ingezetenen deezer Colonie werden opgebracht, ingerigt naar een door hoogstdezelve expres daarneevens gevoegd plan, goedgevonden en beslooten is, dat vermits meer welopgem: Heere Landdrost en Twee Heemraaden in d' aanstaande Maand Augustus Caabwaards begeeven en dikwilsged:e Heere Landdrost van al 't geene tot zodanige tot zodanige opgave nodig is, gemunieert komt te zyn, hun Edelens by deezen te Chargeeren daar de gelegendheid van hun aanweezen aan de Caab daartoe best geschikt komt te zyn, de waare meeninge en intentie van hun WelEdele Achtb nopens bovengem: opgave te verneemen en dezelve vernomen hebbende, als dan aan Hun WelEdele Achtb: zodanige opgave te Suppediteeren als hoogstdezelve by dikwilsgem: zeer gevenereerde Extract Resolutie hebben gelieven te vorderen ofte nog Zullen komen te requireeren.

Gelyk ook geresumeerd wierd eene Missive door meer hoogstged: meede van 27 Maart van volgende Inhoude

F: J:

Waarop goedgevonden wierd 't Eerw: Collegie van Kerken Rade der Waverse Gemeente aan te Schryven, dat daar de Heer Landdrost en twee Heemraaden zich in d' aanstaande Maand Augustus Caabwaards Staan te begeeven, hun Eerw: dan met hun Edelens een tydstip gelieven te bepalen binnen welken d' Ingezetenen deezer Colonie ingevolge d' ordre van Hun WelEdele Achtb: Kunnen werden g'adhorteerd en aangemaand hun debet aan Hun Eerw: Kerke te voldoen.

Vervolgens gediscoureert zynde over de Reparation, de welke 'er vermijdelyk aan 't provisioneel tot een Kerk dienende gebouw, diendende te werden gedaan en waarover den Heere Landdrost in de Maand Decemb:e A:o P:o by de Komst van van den Voorlezer Jan de Vries alhier en vervolgens in de Maand February deezes Jaars op gerucht van een Predikant voor deeze Colonie aan de Vergadering voorgedragen om 't Kerkgebouw en annexe Kamers in bruikbaaren Staat te brengen als toen geresolveerd is, Zulks aan de Verwagt werdende Predicant over te laten, hoe Zyn Eerw: zulks zoude gelieven in te rigten, terwyl de omstandigheeden en de finantien der Colonie zulks als nog niet toelieten, zoo wierd eenparig goedgevonden en beslooten, vermits die

Reparaties voor 't tegenwoordige mits 't onvermogen deezer Colonie haarentweegen voor nog niet Konde werden bekostigd, daarmede nog eenige tyd te Suppercederen en de Komst van den Eerw: Predicant af te wagten.

(onderstond /

Accordeert /: was getek: H: C: L: Maynier Sect:s

L:a B:

Extract Resolutie genomen ter gecombineerde Vergadering van Heemraaden en Krygs Officieren aan Graaffe Rynet op Dingsdag den 3 Juny 1788.

Den Capitain deezer Burgerye de Manh:e Adriaan van Jaarsveld zich met den ontvangst en na herwaards transporteren der Standaarden eenige autoriteiten gearrogeert hebbende, die den Heere Landdrost Sustineerde hem niet te Competeeren, by welke gelegenheid eenige Verschillen gereesen zynde, in maniere dat ged:e Manh:e van Jaarsveld zodanige uitdrukkingen had gebruikt door dewelke zig niet alleen den Heere Landdrost maar zelfs de gantsche Krijgsraad beleedigd vond, en deeze gecombineerde Vergadering expres geconvoceerd zynde, om de zaak ware het mogelyk in der minne uit de weg te ruijmen; is men hierin ook zoo wel geslagd, dat deeze Affaire ten genoegen van al de geen en die daarin deel hadden, op een minnelijke wyze is uit de wereld geruymd en afgedaan.

Den Heere Landdrost vervolgens bekend gemaakt hebbende, dat de Standaarden waaren aangebragt; wierd goedgevonden dat dezelve door den Eersten Lieutenant Josua Joubert, den Tweede Lieutenant Nicolaas Smith, als meede Twee Wagtmeesters, twee Corporaals en Twaalfburger Dragonders den 8 July aanstaande zoude werden ontvangen en in de Drostdye geplaatst

(: onderstond /: Accordeert /: was get:e / H: D: Maijnier Sect:s

L:a C: Den onderget:s verklaard by deezen de Waarheid te zyn;

Dat op den 31 January deezes Jaars omtrend Seven Uur 'S avonds ten mynen huize was gekomen den Capitain Adriaan van Jaarsveld, en onder voorgevallene Discoursen gevraagd, of zy niet zouden kunnen requestreeren aan den Kyzer, omme hem den drukkende Staat der Burgers voor te dragen, en of het niet zoude Kunnen geschieden, dat hy het Land overnaam

Hierop heeft men geantwoord dat de Kyzer hier en in andere Souveraine Staaten niets te beveelen had.

Waarop hy voorm: van Jaarsveld nog meer heeft gediscoureert, het welk den onderg:t niet heeft onthouden

Dit alles heeft voorm: van Jaarsveld gesproken en in praesentie van den Landdrost de Burger Cornelis Olivier en den Substitut BodenStein

Verbindende den Ondergeteekende zig des gerequireerd werdende, deezen met Solemneele Eede te bevestigen

(: onderstond / Cabo de Goede Hoop d:n 22 Septb 1792

(: was geteekend / J: F: Hassner, gezw: Chirurgyn

L:a D: zeer geliefde Neef en Nigt

neevens U Kinderen D: D: Villiers

Wij leefte redelyk gesont door de goothegt des Heere, hoopen van U hetzelfde te mogen hooren.

Voorts Neef zent ik U een Schrift die wy zal moeten doenen door onze naligheid dien wy verzuijmt heeft, want de Drost ons zoo wel verfloek en onze Lant en Zant, en dat hy met ons zyn Aars wel afveegen, en ook de Secretaris, zoo U wel weet en wy heeft hem noyt gehindert en zyn Jurie onze Schenderye die hy en vergaarent heeft gedaan, en het is alles bij de Regent bekend, soo denk ik dat wy een Neus zal Kreijgen dat wy onze vergaarent Soo heeft laten onteeren, zoo zal wy en voorbadigheid gebruyken soo U hem goed vent zoo ken U hem ook teyken, zal wy van te vooren bezorgen voor zyn opreyden – gelieft als U heeft mijn Paarde een Voer en de Hottentotten weer vroeg weg te Stuuren

Weest van herten gegroet en en den geest gekust, van ons alle aan U alle U geliefde Neef en Nigt,

(: ter zyde:/ den 21 Juny A:o 1792 (: was geteekend / A: P: Burgerd.

Het Origineel door d' E David de Villiers op den 27 Juny 1792 aan my vertoond.

/:was geteekend / Woeke

L:a E

Wy Ondergeteekendens alle Heemraaden en Krygs Officieren der Colonie Graaffe Reynet certificeeren by deezen op den Eed by 't aanvaarden onzer Officie gedaan ter requisitie der Landdrost van gemelde Colonie de Heer Maurits Herman Otto Woeke geen de minste reedenen van bezwaar en Klagten over de handelswyze van ged: Heer Landdrost zeedert zijn Ed: als zodanig alhier is fungeerende met gronden reeden te kunnen inbrengen maar wel dat ged:e Landdrost desselfs Ampt met veele zorgvuldigheid, vigilantie, accuratesse en onzijdigheid zonder eigen belang en aanzien van persoon tot welweezen deezer Colonie in 't algemeen en elk in 't byzonder heeft waargenomen declareeren derhalven al het geene tegen zijn Ed:s Ampt en Persoon met woorden of geschriften op wat aard en wyze zulks ook en door wien, hoegenaamd, moge zyn gedaan voor indiscreet, iniq blameerend en Lasteragtig en ten disrespecte van gedagte Heere Landdrost gedaan te zyn; zulks hebben wij tot volkomen geloofs waardigheid met onze gewoone handteekeningen willen bekragdrigen en des nodig of gerequireerd werdende, met Eede nader te bevestigen.

(: onderstond:/

Graaffe Reinnet den 6 Augustus 1787.

Als Heemraaden

A: v: Jaarsveld

Als Krijgs Officieren was geteekend.–

D: D: Villiers

David V: D:
Merwe

A: P: Burger

J: Joubert

J: G: Tregard

L:a F

Extract Resolutie genomen in Vergadering van Heemraaden aan Graaffe Reinet.

Maandag den 7 May 1792.

Waarna door den Heer Landdrost ter Tafel werd overgelegd een Extract Resolutie, genomen in meer hoogstgem: Rade van politie de dato 31 January 1792. Luidende

Extract Resolutie genomen in Rade van Politie in 't Casteel de Goede Hoop op Dingsdag den 31 January 1792

Hierna geleezen zynde d' onderstaande Missive door Landdrost en Heemraaden van Zwellendam, aan deelen Raade ingezonden

F: J:

Is Alzo men geprenetreerd is van de noodzaakelykheid dat nu eindelyk eens met ernst de hand werde gelegd aan 't reguleeren en in ordre brengen van 't finantie weezen der voorsz: Colonie, en dat daartoe tot twee voorname Requisiten werd vereischt als Eerstelyk &:ra

En dat ten anderen ook ingevolge 't geen by voorsz: Resolutie meede is beslooten, tusschen gen: Zwellendamse Colonie en die van Graaffe Reinet werd vereffene het geen de laatstgen: aan de eerstged:e ingevolge de in den Jaare 1786 getroffen schikkingen op te brengen helpt en verders Jaarlyks zal moeten contribueeren beslooten is terwyl den Landdrost der Colonie Graaffe Reinet Morits Herman Otto Woeke uit naam der Regeeringe zal werden aangeschreeven, dat dezelve finale afdoening van zaaken met de zoo menigwerf geciteerde Zwellendamse Colonie, in den loop van dit Jaar wanneer desselfs Amptsverrigtingen eene zodanige absentie best zullen willen gedoogen, niet alleen herwaards zal hebben op te komen en 't zodanig te Schikken dat hy voorzien van d' opgaaf Rollen van zyn district van twee der fungeerende Heemraaden werde g'accompagneert, zonder dat hunne reize en hare gevolgen of de Maatschappij of een der voorsz: Colonien eenige onkosten te veroorzaaken, maar ook van zijne aan Staande paroisse ter dezes hoofdplaatze met bepaling van den dag wanneer præsumptive alhier zal komen t' arriveeren eene convenable tyd Kennisse hebben te geeven aan vooschr:n Landdrost van Zwellendam

Naar welkers Lecture meerwelm: Heere Landdrost te Kennen gegeeven hebbende dat zyn Ed: zich ter voldoening aan de zeer gerespecteerende Ordre vervat in boven gem: Extract Resolutie leest in d' aanstaande Maand Augustus van hier zoude Kunnen absentieren en Caabwaards begeeven, declareerde de Heemraaden Andries Burgerd en Daniel Schalk van der Merwe Syn Edele derwaards te zullen accompagneeren.

Vervolgens wierd 't Extract Resolutie van meer hoogst ged: Rade van den 6 January 1792 waarby 't Hun WelEdele Achtb: behaagd heeft dit Collegie aantschryven 't heffen der belastingen op alle legaten en collaterale Successien in deeze Colonie zoo Spoedig mogelyk en train te brengen ingevolge 't ter jongsten Sessie genomen besluit op heeden nader geresumeert en met al den ernst welke de aart der zaaken Komen te vorderen overwogen zynde, met eenparigheid van Stemmen goedgevonden en beslooten dat vermits welopgem: Heere Landdrost en Twee Heemraaden zich ingevolge de ordre van meerwelm: Rade Caabwaards Stonden te begeeven en dezelve als meede leeden deezer Vergadering ten vollen gepenetreerd waaren van de zwaarigheden dewelke zig Komen op te doen en beletten, dat de voorsz: in meerm: Extract Resolutie vervatte zeer gerespecteerde Ordre door deeze Vergadering niet kan werden ter Executie gebragt hun WelEdele Achtb: met geene meenigvuldige Schryvens en onaangename redites van de zware Lasten welke d' Ingezeetenen weegen de dagelyx toeneemende overlast der Bosjesmans Hottentotten Steeds dragen en reeds by diverse gelegendheeden aan hoogstdezelve voorgesteld te importuneeren, maar meerm: Heere Landdrost en Heemraaden die Zijn Edele zullen komen te versellen te Chargeeren, en bij deelen te qualificeeren, om alle

bezwaarnissen dewelke deeze Vergadering in 't ter uitvoer brengen van meergem:e zeer gevenereerde Ordre Komen t' ontmoeten namens die Collegie nader onder 't Oog van Hun WelEdele Achtb:s te brengen en hoogstdezelve aller ootmoedigst te Verzoeken d' Ingezeetenen deezer Colonie gracieuselyk van deeze belastingen te willen ontheffen

Gelyk ook nog door dikwilsgeciteerde Heere Landdrost ter Tafel wierd gebragt een Briefje van Johan Hassolt, knegt van de Manh:e Philip Hend:k Morkel, woonagtig op desselfs Plaats gelegen onder deeze Colonie in de Swagershoek Luidende

Ik ondergeteekende bekenne met de waarheid, als dat myn Principaal de Manh: Philip Hend:k Morkel aan my last gegeven heeft voor dit lopend Jaar 1792 niet op te geeven, namentlyk Schaapen en beesten

(: was geteekend :/ Johan Hassolt (: in margine / den 29 April 1792.

Over 't welk gedelibeerd zynde goedgevonden wierd de onwilligheid van opgem: Manh:e Morkel voor dit Jaar te passeeren endezaak daarby te laten passeeren

(: onderstond / Accordeert /: was get:d / H: D: Maijnier Sec:r

Zoo is dan ook beslooten dat vermits men als nu daarmede in staat werd gesteld aan Heeren Commissarissen Generaal te Kunnen Suppediteeren zodanige Consideratien als Haar HoogEdelheeden hebben Komen te requireeren by Missive van den 7 der evengeciteerde Maand September aan hoogstdezelve in Origineel zal werden gesuppediteerd de voorsz: Verantwoording en Bylagen beneevens alle de daartoe Specteerde vroeger ingediende Stukken, en dat men Hoogstdezelve met referte tot dezelve Stukken wyders in allen eerbied zal berigten, dat deezen Raade niet dan met d' uitterste ontstigting by voorsch:r verantwoording in Steede van eene aanneemelyke disculpatie heeft aangetroffen vile en onbetamelyke expressien in dier voeging gebeezigd, dat daaruit met grond zoude mogen werden geelicieert, dat den Landdrost Woeke geheel en al Schynt vergeeten te hebben wat hy zowel aan zig zelve als aan deezen Rade verschuldigt is

Dat voorts alles wat hy nog al ten Zyner verontschuldiging bybrengt veel eer is te Considereeren als eene hardnekkige ontkenning van daden, waarvan de meeste door al te veel eensluydende Klagten zijn geconstateert, om voor ten eenemale leugenagtig te Kunnen werden gehouden, dan wel als eene Justificatie op zulke grove beschuldigingen als hem Woeke zyn ten laste gelegd, en dat ofschoon ook het meerm: Schriftuur is opgevuld met atroce betigingen tegens den Secretaris Maynier den Oud Secretaris Wagenaar verscheidene Heemraden, Krygs Officieren en andere Persoonen hy Landdrost Woeke egter daarvan zoo weinig bewijst dat men aan de Waarheid van die beschuldigingen niet veel geloof Kan Slaan.

Dat hy Woeke ook nog onlangs aan den dag heeft gelegd zyne inclinatie om op eene vague wyze zyn meede mensch van verfoeyelyke daden te beschuldigen, als hebbende Kort na zyn aankomst ter deezer Hoofdplaatze aan deezen Rade ingediend de Memorie van Klagten tegens voorm: Secretaris Maynier, waarvan by Resolutie van den 18 Septemb:r JL: werd gesproken en waarby hy dezelve betigt van diversse feiten die geconstateerd zynde, hem Maynier niet alleen als een erlooze en ontrouw Dienaar zoude daarstellen, maar hem ook niet Kunnen doen ontwyken de regtmatige vervolging des Regters zonder almeede van dit een en ander iets te bewyzen of zig te Kunnen verontschuldigen daartoe niet in Staat te zyn geweest dewyl dat Klagtschrift ongetwyffelt te Graaff Reynet vervaardigt Zynde en over daden handelen den die al voor eenigen tyd zouden zyn gepleegd, hy gevolgelyk ook in Staat is geweest zig te voorzien van de nodige Verkaringen om het door hem voortgebragt na vereysch te Staven

Dat voorts d' assertie van hem Landdrost Woeke van het niet behoorlyk ontfangen der beveelen deezer Regeering, en van die van den Rade van Justitie, om daarvan nabehoren te Kunnen voldoen, ten eenemale ongegrond Komt te zyn, dewyl den Raad, om altoos Zeeker te Kunnen weezen, dat de aan hem gerigte

Brieven en andere Papieren met der aller eerstvoorkomende gelegendheden wierden verzonden geempleteerd heeft, het middel door hem zelfs daartoe voorgeslagen om namentlyk den Brandmeester Frederik Heyneman te qualificeeren om alle de zaken tot de Colonie Graaffe Reinet betrekkellyk als Commissionaris te mogen waarneemen en hem teffens op te dragen om voor de prompte en zekere bestelling der van hier afgaande brieven naar Graaff Reinet behoorlyk te zorgen, en de ondervinding den Rade heeft doen zien, dat gem: Heyneman zig in deezen altoos van zyne verpligting heeft gequeeten en dat Schoon het wel eens mogt zijn gebeurt, dat een der Brieven ter Voortzending aan den genoemden Heyneman afgegeeven, by gebrek aan gelegendheid eenige dagen mogt zyn blyven Leggen of dat de Persoonen die met dies bestelling gechargeerd zyn geworden, door 't oploopen der Rivieren of andere accidenten verhindert zyn geworden zulks binnen den gewonen tyd te verrigten deeze gevallen zoo zelden Kunnen existeren, dat hy Woeke zig daarmee niet zyn gesteld geweest om aan de zoo herhaalde beveelen, zoo van wegens deezen Rade als van den Rade van Justitie aan hem afgevaardigt om zig Kaapwaards te begeeven, niet te Kunnen voldoen, en

Dat hoe zeer men ook hadde gewenscht dat den Landdrost Woeke zig door eene yverige en getrouwe mitsgaders voorzigtig betragting Zyner Pligten het vertrouwen, het welk deeze Regeering in hem heeft gesteld, zoude hebben waardig gemaakt, en hoe zeer men ook zoude Kunnen veronderstellen dat de accusatien door den Secretaris Maynier, mitsgaders Heemraaden en Krijgs Officieren, benevens den Voorlezer op hem gelegd, mogelyk ook eenigzints by vergrooting Zyn gedaan, men egter niet omheen mag Heeren Commissarissen Generaal eerbiedig in Consideratie te geeven, of daar aan d' Eene Zyde uit de tegens gemelde Woeke ingediende Klagten genoegzaam blykt, dat hy onder d' opgezeetenen van Graaffe Reinet ten eenemale heeft verlooren het vertrouwen ende agting welke hy als repræsenteerende de Overigheid en als Officier der Justitie zig had moeten verwerven en zorgvuldig conserveeren, en dat hy by zyne aan deezen Rade ingediend Schriftuuren weinig dispositien aan den dag legt, Zulks te Kunnen of te willen remedieeren, en dat ten anderen de haat welke de meeste opgezeetenen tegens hem hebben opgevat, op den duur eene onttrekking aan gehoorzaamheid en ondergeschiktheid moet te weege brengen en daaruit zeer nadeelige gevolgen Kunnen resulteren, 't ook niet best zoude Zyn den gem: Woeke op eene wyze waaruit de voorsz: Klagers niet zouden Kunnen opmaken dat zulks een gevolg van hunne doleantien quam te Zyn, van de Colonie Graaffe Reinet te verwyderen en hem aan deeze Hoofdplaatte ofte in de andere Districten in dees nabijheid gelegen te attacheeren, ten einde daardoor in Staat te Zijn zijne gangen van naby te Kunnen gade Slaan, terwyl als dan het ampt van Landdrost te Graaffe Reinet wierde vervuld door Ymand waarin men de vereischte Kunde, Equiteit en bedaardheid zal Kunnen veronderstellen om in deeze Colonie de eendragt te herstellen, en behoorlyke Subordinatie te doen observeeren, het welk zeekerlyk niet Zeer gemakkelyk zal vallen in eene Colonie Zoo als die van Graaffe Reinet, alwaar de Opgezeetenen door de verre distantien hunner verblyfplaatzen van de Kaap daar zy zig bovendien zeer zelden vertoonen door de uitgestrektheid der Colonie Zelfs, door het aldaar tot nu toe geheerscht hebbende gebrek aan Leeraars en Schoolen, mitsgaders door de geduurige expeditien en togten welke zy op de Rovende Bosjesmans Hottentotten gestadig moeten doen, min beschaafd Zijn, als die der naby gelegene Districten

Waarby men met betrekking tot het hiervoren vermeld Klagschrift door gemelde Woeke tegens den Secretaris Maynier ingediend Haar HoogEdelheedens wyders eerbiedig informeeren zal, dat deezes Rade hetzelve benevens nog eene Missive waaraan hy zig by dat Klagt Schrift refereerd, gesteld heeft in handen van den ad interim Fiscaal M:r Jacob Pieter de Neijs, om omtrend de daarbij voorkomende beschuldigingen het vereischt onderzoek te doen.

Aldus Geresolveerd ende Gearresteerd In 't Casteel de Goede Hoop ten Dage en Jaare Voorschreeven

J: I: Rhenius

J: J: Le Suëur

O: G: De Wet

W: F: V: Reede Van Oudtshoorn

My præsent E: Bergh p:l Secret

Publication is only permitted if the name of the repository and the reference number are mentioned.